

Praha, 20. 3. 2025

TISKOVÁ ZPRÁVA

Počet závažných poruch příjmu potravy se u mladých lidí zdvojnásobil. Nové postupy léčby využijí umělou inteligenci i sociální síť

Rapidně narůstá počet lidí, kteří se potýkají s některou z poruch příjmu potravy. Alarmující situace je u mladistvých ve věku 14 až 18 let, hlavně u dívek – za posledních 10 let se u nich výskyt poruch příjmu potravy zdvojnásobil. Negativní vliv na vnímání vlastního těla mají zejména sociální síť. Odborníci z VFN se snaží tento trend zvrátit a nabízejí nové léčebné přístupy. Aktuální doporučení a vědecké poznatky představuje také XV. mezinárodní interdisciplinární konference o poruchách příjmu potravy a obezitě konaná na Psychiatrické klinice 1. LF UK a VFN a Děkanátu 1. LF UK.

Mezi nejvíce rozšířené poruchy příjmu potravy s často smrtelnými následky patří mentální anorexie, bulimie, ale také psychogenní přejídání spojené s obezitou. „Největší nárůst těchto poruch jsme zaznamenali během covidu a týká se zejména mladých lidí, kteří se ocitli v sociální izolaci. Pandemie rovněž byla nositelem změn jídelního režimu v rodinách,“ zdůrazňuje prof. MUDr. Hana Papežová, CSc., vedoucí Centra pro poruchy příjmu potravy Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN, předsedkyně Sekce pro poruchy příjmu potravy Psychiatrické společnosti ČLS JEP. Podle prof. Papežové se ale výskyt poruch příjmu potravy posunul do všech věkových skupin, nevyjímaje děti ve školkách, až například po ženy v klimakteriu. Stigmatizace stárí a obavy ze stárnutí jsou živnou půdou pro negativní změnu vztahu k jídlu. „Životní styl, struktura a způsoby komunikace v moderní společnosti s sebou nesou řadu fenoménů v oblasti lidského zdraví, které jsme nedokázali předvídat. Narůstající výskyt poruch příjmu potravy je toho dokladem. Na něm lze dokumentovat vliv různých okolností včetně odezvané pandemie s jejími opatřeními, které měly prokazatelný vliv hlavně u mladších jedinců,“ doplňuje doc. MUDr. Martin Anders, Ph.D., přednosta Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN v Praze.

Roli hraje toxicita sociálních sítí

Genetika, úzkostné stavy, orientace na výkon, touha po pozornosti, soutěživost, nejistota v hledání vlastní hodnoty, nespokojenost s vlastním tělem, touha po nezdravé štíhlosti, to vše patří do výčtu příčin, které mohou stát za poruchou příjmu potravy. „Spouštěčem poruchy může být třeba traumatický prožitek, výskyt závislosti v rodině nebo nějaká jiná nepříznivá situace. V rodinách se může vyskytovat porucha příjmu potravy v několika generacích, mluvíme o transgeneračním přenosu. Roli zde hraje jak genetika, tak vzor rodinného stravování,“ vysvětluje prof. Hana Papežová a dodává, že k rizikovým faktorům zodpovědným za výskyt poruch příjmu potravy se připojil vliv sociálních sítí. „Doslova mluvíme o toxicitě sociálních sítí. Jsou často zdrojem zavádějících informací influencerů o dietách a zdravém životním stylu,“ říká odbornice. Tomuto vlivu snáze podléhají jedinci, kteří nemají zdravé sebevědomí. Na vině jsou i extrémní postoje k propagované zdravé výživě a zdravému pohybu, vedoucí k ortorexii (patologické posedlosti zdravou výživou a biologicky čistými potravinami) a excesivnímu nezdravému pohybu. „Proto na konferenci představujeme ověřené pozitivní příspěvky influencerů a online intervencí – nutričních odborníků, které také nově školíme v psychoterapeutických výcvicích. Podporují nejen zdravé stravovací návyky, ale také formují pozitivní vztah k jídlu, vlastnímu tělu a k dalším životním hodnotám. Na tyto intervence se zaměří Simona Almašiová (Chut' žít,

Praha, 20. 3. 2025

TISKOVÁ ZPRÁVA

Slovensko). Markéta Gajdošová (sociální síť, zkušenosti z USA) se zúčastní ve volně přístupném workshopu pro veřejnost v sobotu dopoledne,“ informuje prof. Papežová.

Jak pracovat s pacienty?

Lidé s poruchou příjmu potravy, kteří se chtějí léčit, mají před sebou tři možnosti. Mohou zvolit ambulantní léčbu, která nabízí kombinaci psychoterapie (individuální nebo rodinné) a nutričního poradenství. Ve vážnějších případech, kdy je nutný intenzivnější přístup, je vhodný pobyt ve stacionári nebo i hospitalizace. Na péči o pacienty s poruchami příjmu potravy by se měl podílet multidisciplinární tým ideálně tvořený psychiatrem, psychologem, nutričním terapeutem a případně i rehabilitačním pracovníkem. „*Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN v Praze byla v oblasti poruch příjmu potravy vždy na předních pozicích jak ve výzkumu, tak ve službách nabízených našim pacientům. Aktuálně s netrpělivostí očekáváme dokončení rekonstrukce objektu bývalé vily Voračických z Paběnic, který slouží pro potřeby naší kliniky. Zde získáme moderní a důstojné prostředí pro léčbu těchto poruch právě u mladších věkových skupin,*“ nastiňuje plány přednosta kliniky doc. Martin Anders, Ph.D.

Příběh: Moje maminka jedla jen tolik, aby přežila

Výskyt poruchy příjmu potravy v rodině je traumatizující zážitek, který si s sebou pacienti nesou celý život. Příkladem je příběh ilustrující rizika transgeneračního přenosu onemocnění. Příběh své matky poskytla profesorce Haně Papežové mladá žena:

„Moje kamarádky obdivovaly mou matku. Byla krásná a velmi štíhlá. Vlastně skoro nejedla – nebo jen tak, aby přežila. Porucha příjmu potravy u ní vznikla na vysoké škole, vážila pod 45 kg, měla zdravotní i psychické problémy, ztratila menstruaci a byla dlouho hospitalizovaná. To, že mě porodila, byl asi malý zázrak. V rámci prevence poruch příjmu potravy se mimo jiné zdůrazňuje, že je důležité s dětmi jíst. To já nikdy nezažila – tedy ano, jednou ročně: štedrovečerní večeři si se mnou máma dala. Někdy mi uvařila, vařila dobře. Doma toho ale k snědku nikdy moc nebylo, věčně skoro prázdná lednice – mámě stačil tvaroh a ovoce bez pečiva. Když vařila, sama to samozřejmě nejedla. Byla jsem dítě, takže mi na tom nepřišlo nic divného. Když jsem se občas zeptala, proč nejí se mnou, řekla, že ‚už jedla‘, ‚ochutnávala při vaření‘, ‚měla něco v práci‘, ‚nemá hlad‘, ‚bolí jí žaludek‘, ‚tohle nemůže jíst‘. A byly i věci, o kterých je těžké mluvit: tajné přesouvání jídla na talíř někoho jiného, schovávání pečiva do kapes, nenápadné vyhazování jídla, rychlé schování dílku pizzy do kabelky, ‚jedení‘ z prázdného talíře, jen cinkání lžící o dno talíře.“

Profesorka Papežová upozorňuje: „*Pokud máte sami problém s příjmem potravy a máte doma děti nebo teenagery, řešte to! Stejně tak v případě, že od svých blízkých často slyšíte ony typické věty, zdánlivě nevinné a nenápadné. Obráťte se na odborníky, proberte to s nimi. Čím dřív, tím líp.*“

Čísla stále stoupají

Podle údajů Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) byla diagnóza poruch příjmu potravy v roce 2010 vykázána u 1513 dětí a mladistvých a u 4053 dospělých. Od té doby došlo k rapidnímu nárůstu. V roce 2023 toto číslo u dětí stoupl více než dvojnásobně na 4073. U dospělých bylo v roce

Praha, 20. 3. 2025

TISKOVÁ ZPRÁVA

2023 zaznamenáno 5253 případů. Na lůžkovém oddělení Centra pro diagnostiku a léčbu poruch příjmu potravy Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN muselo být v roce 2023 s touto diagnózou hospitalizováno celkem 76 pacientek, v roce 2024 celkem 70 pacientek. V případě mužů jsou ročně hospitalizováni jeden až čtyři pacienti.

Konference přináší aktuální doporučení a nové poznatky

Letošní téma konference Poruchy příjmu potravy ve světě nových technologií reaguje na stále větší prostor, který získává umělá inteligence a virtuální realita v našich životech. Mgr. Jan Kulhánek z psychologického centra Psychoterapie Anděl představí zkušenosti s umělou inteligencí v roli podpůrného poradce při terapiích a zaměří se také na využití nových technologií při výuce členů multidisciplinárního týmu.

„Snažíme se také vyvinout programy ve virtuální realitě, podobně jako již fungují pro úzkostné, fobické poruchy, abychom snížili úzkostné, vyhybavé chování spojené s jídlem. Tyto programy představíme právě na konferenci,“ vysvětluje prof. Hana Papežová.

RNDr. Petra Procházková, přednášející z Mikrobiologického ústavu AV ČR, se zaměří na nové studie o vlivu lidského mikrobiomu na celkový stav organismu: *„Střevní mikroorganismy jsou schopné komunikovat s mozkem různými drahami po ose střevo–mozek. Tato komunikace může hrát klíčovou roli u různých neurologických či psychiatrických onemocnění. Pro normální signalizaci mezi střevem a mozkem je nezbytná stabilní a vyvážená střevní mikrobiota.“* Podle nejnovějších zjištění mají jedinci s poruchami příjmu potravy často narušenou rovnováhu střevního mikrobiomu. *„Právě mikrobiom může negativně ovlivnit dietní chování jedince již od mladého věku, dokonce i v těhotenství, což vede k poškození střev a k možné nerovnováze v mozku. Snažíme se dopátrat, zda dřívější ovlivnění mikrobiomu a jídelního režimu zabrání chronickému průběhu poruch příjmu potravy, který sledujeme čím dál častěji,“* uzavírá prof. Hana Papežová.

Pořadatelem XV. ročníku mezinárodní interdisciplinární konference o poruchách příjmu potravy a obezitě je Psychiatrická společnost ČLS JEP a E-clinic, z. ú., pod záštitou Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN v Praze. Konference se koná ve dnech 20. – 22. března 2025.

O Všeobecné fakultní nemocnici v Praze

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze (VFN) patří mezi největší nemocnice v ČR. Poskytuje základní, specializovanou, a zvláště specializovanou léčebnou, ošetrovatelskou, ambulantní a diagnostickou péči dětem i dospělým ve všech základních oborech. Zajišťuje také komplexní lékárenskou péči, včetně technologicky náročných příprav cytostatik nebo sterilních léčivých přípravků. Je zároveň hlavní výukovou základnou 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a největším výzkumným medicínským pracovištěm v ČR.

**VŠEOBECNÁ FAKULTNÍ
NEMOCNICE V PRAZE**

**1. LÉKAŘSKÁ
FAKULTA**
Univerzita Karlova

U Nemocnice 499/2, 128 08 Praha 2
www.vfn.cz

Praha, 20. 3. 2025

TISKOVÁ ZPRÁVA

O 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy

1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy je největší z českých lékařských fakult – navštěvuje ji přes 4500 studentů. Základními studijními programy jsou všeobecné a zubní lékařství, kromě nich nabízí fakulta studium dalších zdravotnických oborů, specializační a celoživotní vzdělávání a řadu doktorských programů. Každoročně absolvuje 1. LF UK více než 300 nových lékařů.

www.lf1.cuni.cz

Pro další informace: Mgr. Marie Heřmánková, MHA, tisková mluvčí VFN v Praze, e-mail: marie.hermankova@vfn.cz, tel.: 224 962 074